

μοιρολογάνε» τὸν ἀραχνόδηκτον διότι ἀνευ τῶν ἐπωδῶν ἢ μοιρολογιῶν τούτων, ὁ ἀραχνόδηκτος δὲν ἐσώζετο, ὅπερ ἀφίνει νὰ ὑπονοηθῆ ὅτι καὶ ἡ μουσικὴ—τὰ μοιρολόγια, ἐξήσκουν ἐπίδρασιν τινα ἐπὶ τοῦ ἀσθενοῦς.

Καὶ γνωρίζουσι μὲν οἱ Ἴατροί, ὅτι διὰ τῶν τριπλῶν τούτων ἀγωγῶν τῆς θεραπευτικῆς ἐσκοπεῖτο ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἀραχνόδηκτου καὶ ἡ διὰ τῆς ἀδήλου διαπνοῆς ἀφθονωτέρα ἔκρησις τοῦ διὰ τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος μεταδοθέντος ἰοῦ, τοῖς δὲ περὶ τὴν ἰατρικὴν ἀρχαιολογίαν εἰδικοῖς προσιδιάζει ἡ γνώμη, ἐὰν αἱ θεραπευτικαὶ αὐταὶ ἀγωγαὶ εἴνε λείψανα παναρχαίας ἰατρικῆς θεραπείας διασωθείσης διὰ τῆς παρόδου τῶν αἰώνων, ἢ εἴνε ἐπίνοια τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν, ἣτις φαίνεται μοι ἀπίθανος, διότι εἰκάζω ὅτι αἱ τρεῖς *Μαριαῖς* ἐκπροσωποῦσι τὴν Ἄτροπον, Κλωθὴ καὶ Λάχεσιν ἤτοι τὰς τρεῖς Μοῖρας τῶν ἡμετέρων προγόνων, τὴν δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰκασίαν μου στηρίζω ὄχι μόνον εἰς τὰς παρὰ τῷ λαῷ σωζομένας ποικίλας προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίας τῶν ἀρχαίων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς θεραπευτικὰς ιδιότητες βοτανῶν εἰς αἷς πατροπαράδοτως προστρίχει οὗτος ἐκάστοτε.

Ταῦτα μὲν ὑπὸ λαογραφικὴν κυρίως ἐποψίν, εἰδικώτερον δὲ ὡς δις δηγθεῖς παρὰ τῆς ἰσοβόλου ἀράχνης προσθέτω τινὰ ἐκ πρακτικῆς ἀπόψεως. Ὁ ἀραχνόδηκτος ἐπὶ τοῦ μέρους ἐνθα ἐξεχύθη ὁ ἰὸς αἰσθάνεται πόνους, παρεμφέροντας πρὸς ἐπίθεσιν πεφυρακτωμένων ἀνθράκων, τούτους δὲ παρακολουθεῖ ἀπώλεια τῆς ἐράσειος, ἀπότομοι καὶ αἰφνῆδιοι κενώσεις τοῦ στομάχου, λειποθυμίαι διαλείπουσαι, οἴδημα ὄλου τοῦ κορμοῦ, κνίδωσις καὶ κνήφη ἀφόρητος αἵτινες ἐπινέμονται κυρίως τὸ τριχυτόν μέρος τοῦ σώματος, τῆς κνιδώσεως ἐκλειπούσης ἀποτόμως ἀπὸ τινος μέρους τοῦ σώματος ἵνα ἐκδηλωθῆ εἰς ἄλλο.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν φαινομένων τούτων οὐχὶ μείζονα τῶν 5 — 6 ὥρῶν ἐπανερχεται ἡ ὄρασις, καταπαύουσιν αἱ λειποθυμίαι, ἐκλείπει ἡ κνίδωσις, παραμένει τὸ οἴδημα καὶ ἠλαττωμένη ἡ κνήφη, ὁ δὲ στόμαχος δέχεται καὶ ἀρίσκειται μόνον εἰς ὀξύποτα ἀνευ ζαχάρους. Τὸ οἴδημα καὶ ἡ κνήφη μετὰ πάροδον τεσσάρων ἡμερῶν ἐκλείπουσιν ἀλλ' ἐπὶ τοῦ πήχεως ἐκατέρας τῆς χειρὸς καὶ πῆριξ πάσης τριχὸς σχηματίζεται ἐξάνθημά τι τοῦ ὑποίου αἱ ἐσχάραι ἀποπίπτουσιν αὐτομάτως, καὶ φλύκταιναι ἀναμιχθεῖσαι μετὰ ζύμης καὶ δοθεῖσαι πρὸς τροφήν εἰς ὄρνιθας ἐπέφερον τὸν θάνατον τούτων ὥρας τινὰς μετὰ ταύτην, ὅπερ σημαίνει ὅτι ὁ ἰὸς τῆς ἀράχνης παρέμεινεν εἰς τὰς ἐφελίδας ἢ ἐσχάραι. Καὶ μολονότι ὁ ἀραχνόδηκτος διέφυγε τὸν κίνδυνον καὶ τὸ οἴδημα ἔχει ἐκλείψει ἐντελῶς οὐχ' ἦττον οὗτος εἰς τὰ κάτω ἄκρα αἰσθάνεται δυσχέρειαν τινα κατὰ τὸ βάδισμα, ὥσπερ οἱ

ΑΡΑΧΝΗ Η ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΔΗΣ

(Λαογραφικὰ)

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς τὰ μὲν ποικίλα καὶ ἀβλαβῆ εἶδη τῶν ἀραχνῶν γνωρίζει ὑπὸ τὸ ὄνομα «Σφάλαγγας» καὶ «Φάλαγγας» τὴν δὲ δηλητηριώδη ἀράχνην περὶ ἧς ἐν ὑποσημειώσει ἀναγράφει τινὰ ὁ ἐπίατρος κ. Σολ. Ν. Χωματιανὸς εἰς τὴν περὶ Μουσικῆς, Ἄσματος καὶ Χοροῦ μελέτην, του γνωρίζει ὑπὸ διάφορα ὀνόματα καὶ καλεῖ ταύτην «Μερμιγγόνα» «Μιρμήγγα» καὶ «Ψυχάλήθρα» καὶ πρὸς θεραπείαν τῶν ἀραχνόδηκτων τῆς ἰσοβόλου ἀράχνης προσέτρεχον ἄλλοτε, πιθανῶς δὲ καὶ σήμερον, εἰς πρωτοτύπους θεραπευτικὰς ἀγωγὰς. Οὕτω τοὺς ἀραχνόδηκτους εἰς τὰς βραβεῖους Σποράδας, γυμνοὺς ἐτοποθέτου ἐντὸς κλιβάνου μετριωτάτης καὶ ἀνεκτῆς θερμοκρασίας, ἄλλοτε δὲ, ἐν Πελοποννήσῳ ἰδίᾳ, καὶ ἐπὶ τριήμερον ἔθετον γυμνοὺς μέχρι λαϊμοῦ εἴτε ἐντὸς ξηρᾶς ἀμμου εἴτε ἐντὸς ξηρᾶς κόπρου. Κατὰ τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ἀπαραίτητον ἦτο ὅπως ἐπὶ τριήμερον, τουτίστι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θεραπείας αἱ τρεῖς *Μαριαῖς*

πόδες εἶχον πρόσθετον βάρος ἢ ἐπίδεσμον ἐπὶ δεκαπέντε περίπου ἡμέρας.

Κατὰ τὴν δευτέραν δηλητηρίασιν διὰ τοῦ ἰοῦ τῆς ἀράχνης δὲν ἐπῆλθεν ἀπώλεια τῆς ὀράσεως, οὔτε λειποθυμία, καὶ ἐξεδηλώθησαν πάντα τὰ φαινόμενα ὡς καὶ ἐν τῇ πρώτῃ δηλητηριάσει ἡλαττωμένα μὲν ἀλλὰ μετὰ δυσπνοίας μείζονος ἐντάσεως καὶ καύσου κατὰ τὸν ἰσοφάγον.

Περιέγραψα ἐκ τοῦ φυσικοῦ τὰ φαινόμενα διπλῆς δηλητηριάσεως ἐξ ἰοβόλου ἀράχνης, καὶ ἀφίεμαι εἰς τοὺς κ.κ. ἰατροὺς νὰ καθορίσωσι τὴν θεραπείαν ἢ τ' ἀντίδοτα τῆς φοβερᾶς ταύτης τοξίνης τοῦ μικροῦ ἐντόμου, ὅπερ νυκτοβιοῦν κυρίως ἀφθονεῖ εἰς τὰ δάση, τοὺς σταύλους καὶ τὰς ρωγμὰς τοίχων, τρέχει μετὰ ταχύτητος ἀξιοθαυμάστου, ἀναρριχᾶται ἐπὶ τῶν τοίχων κλπ. ἔλκεται δὲ καὶ παρὰ τοῦ φωτός, τοῦθ' ὅπερ γνωρίζοντες οἱ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀποξηράσεως τοῦ σταφοδοκάρπου ἀγραυλοῦντες γεωργοὶ καὶ θέλοντες νὰ προφυλαχθῶσιν ἐκ τῶν δηγμάτων τῆς ἀφθονούσης ἀράχνης τοποθετοῦσιν ἀναμμένον φανὸν καὶ κοιμῶνται μακρὰν τούτου 20—30 βήματα.

Θάνατοι ἀραχνοθήκτων δὲν μοὶ εἶναι γνωστοί, καίτοι ὁ λαὸς πιστεύει τοιοῦτον τι, τοῦναντίον τοιοῦτος ἐκ δηγμάτων σφηκοειδῶν, μοὶ εἶνε εἷς γνωστός.

Ι. Π. ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΗΣ

Υ. Γ. Πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀνχμνηστικοῦ τῆς διπλῆς δηλητηριάσεως προσθέτω ὅτι ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει τὰ συμπτώματα ταύτης ἐξεδηλώθησαν μετὰ πάροδον τὸ πολὺ 10' ἀπὸ τοῦ δήγματος καὶ πιθανῶς τοῦτο εἰς τὸ μέρος ἔνθα ἐδήχθη (χῶρος περὶ τὴν Ἡβην) ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ μετὰ πάροδον ἡμισείας ὥρας εἰς τὴν τελευταῖαν φάλαγγα τοῦ παραμέσου δακτύλου.